

TÌNH HÌNH TỊ NẠN VÀ CHIỀU HƯỚNG ĐẤU TRANH TRONG NĂM 1996

Năm 1996 là năm quyết liệt đối với 40 ngàn thuyền nhân còn kẹt ở các trại tạm dung ở Đông Nam Á và Hồng Kông. Cách này hay cách khác, vấn đề thuyền nhân sẽ phải giải quyết cho xong nội trong năm nay. Mốc điểm cuối năm 1995 để giải toả các trại đã qua đi mà 40 ngàn thuyền nhân vẫn còn tồn đọng. Các quốc gia tạm dung ngày càng sốt ruột. Riêng Hồng Kông thì sẽ phải giao trả lại cho Trung Quốc vào tháng 6 năm 1997 và Trung Quốc đã ra lệnh phải dẹp sạch thuyền nhân trước đó. Trong vài tháng tới đây sẽ có nhiều diễn biến quan trọng, có tính cách quyết định đối với số phận của thuyền nhân.

Các quốc gia liên hệ sẽ họp lại tại Bangkok vào đầu tháng 3 này để tìm giải pháp cho tình trạng bế tắc hiện nay. Với nhịp độ hồi hương của năm 1995, sẽ phải mất thêm ít ra 10 năm nữa mới giải toả xong các trại, đó là chưa kể càng ngày số lượng người hồi hương càng giảm đi khi mà những ai có thể về được đều đã trở về, chỉ trệt lại những thành phần bị hiểm.

Năm 1994, quốc tế họp lại ở Geneva và khẳng định rằng cưỡng bách hồi hương là con đường độc nhất để dứt điểm chương trình tị nạn Việt Nam. Tuy nhiên, vào tháng 5 1995, với sự nhúng tay của Quốc Hội Hoa Kỳ, cục diện thay đổi hoàn toàn. Một số giải pháp khác hơn là cưỡng bách hồi hương đã được đề nghị và đang bàn luận. Qua Điều 2104 của Dự Luật H.R. 1561 về ngân sách Bộ Ngoại Giao (BNG), Quốc Hội cấm không được dùng ngân sách của

Hoa Kỳ để hồi hương thuyền nhân cho đến khi toàn bộ hồ sơ của 40 ngàn thuyền nhân được tái xét một cách công bằng, dựa vào tiêu chuẩn tị nạn của Hoa Kỳ. Dự luật này đã thông qua Hạ Viện vào tháng 5 1995 và sẽ được Hội Đồng Lưỡng Viện (Conference) biểu quyết vào trung tuần tháng 2 này.

Trước áp lực của Quốc Hội, BNG đề nghị một giải pháp mà họ gọi là Lộ Trình 2 (Track II). Trong giải pháp này, BNG nhượng bộ Quốc Hội về nguyên tắc tái xét lại cho toàn bộ 40 ngàn thuyền nhân, theo tiêu chuẩn tị nạn của Hoa Kỳ. Tuy nhiên BNG đòi hỏi thuyền nhân phải hồi hương về một trại chuyển tiếp ở Việt Nam, dưới quyền kiểm soát quốc tế. Họ sẽ được nhân viên di trú Hoa Kỳ phỏng vấn. Những ai hội đủ điều kiện thì được bốc đi định cư. Những người còn lại sẽ phải rời khỏi trại chuyển tiếp và trở về nguyên quán, nhường chỗ cho đợt hồi hương kế tiếp.

Tình hình hiện nay chưa ngã ngũ giữa biện pháp cưỡng bách hồi hương, Lộ Trình 2, hoặc điều luật 2104 của Quốc Hội. Vai trò của cộng đồng Việt là vận động để đạt được giải pháp thuận lợi nhất cho đồng bào thuyền nhân.

Phân Tích Các Giải Pháp Đề Nghị

Như đã trình bày, cưỡng bách hồi hương không còn là con đường độc nhất để giải quyết vấn đề thuyền nhân. Càng ngày càng có triển vọng để một giải pháp khác được quốc tế chấp nhận. Hai giải pháp thịnh hành hiện nay là Lộ Trình 2 và Điều Luật 2104 kể trên. Về nguyên tắc, xem như cả Quốc

Hội lẫn BNG đều đồng ý rằng phải tái xét hồ sơ của tất cả 40 ngàn thuyền nhân vì thanh lọc trước đây có đầy rẫy sai sót làm cho nhiều người tị nạn chân chính bị mất quyền tị nạn một cách oan ức. Điểm khác nhau độc nhất nằm ở chỗ BNG đòi hỏi thuyền nhân phải hồi hương trước đã.

Đòi hỏi này mang nhiều nghịch lý. Về mặt pháp lý, khi chấp nhận rằng có nhiều người tị nạn bị hàm oan và do đó phải tái xét lại toàn bộ hồ sơ tị nạn. Như thế, không lý gì lại bắt họ phải hồi hương vì theo định nghĩa, tị nạn là những ai lo sợ bị đàn áp nếu phải trở về nguyên quán. Luật quốc tế về tị nạn ấn định rất rõ về điểm này qua nguyên tắc "không hồi đẫy" (non-refoulement).

Về mặt tài chánh, BNG khó mà giải thích được với quần chúng Hoa Kỳ và Quốc Hội tại sao phải tốn kém một cách không cần thiết hàng triệu hoặc hàng chục triệu Mỹ kim để chuyên chở người tị nạn về Việt Nam, nuôi nấng họ và bảo trì các trại chuyển tiếp ở Việt Nam, để rồi lại đưa họ đi định cư ngay sau đó. Đấy là chưa kể các điều kiện viện trợ mà Việt Nam đang đòi hỏi, có khi lên đến vài trăm triệu bạc. Về mặt thực hiện, đòi hỏi của BNG thiếu thực tiễn. Việc di chuyển người từng tốp nhỏ về trại chuyển tiếp ở Việt Nam sẽ rất lâu lãc và bấp bênh; bất kỳ một trục trặc, dù chỉ là kỹ thuật và dù nhỏ nhất, cũng có thể trì hoãn toàn bộ chương trình. Không những vậy, đòi hỏi của BNG tự dưng đặt giải pháp quốc tế dưới sự chi phối của Hà Nội,

một chính quyền vốn có tiếng là xoay xử.

Để biện minh cho điều nghịch lý này, BNG viện cứ rằng các quốc gia tạm dung sẽ không cho phép tái xét hồ sơ trên lãnh thổ của họ. Sự thực không phải vậy. Chẳng hạn, đối với Hồng Kông, Hoa Kỳ có thể thực hiện việc tái xét bất kỳ lúc nào, vì luật di trú của Hồng Kông bắt buộc chính quyền phải tạo dễ dãi cho việc định cư thuyền nhân, bất chấp kết quả thanh lọc. Các quốc gia tạm dung khác cũng chẳng việc gì phải ngăn chặn không cho thuyền nhân đi định cư nếu Hoa Kỳ muốn nhận. Hơn nữa, đối với phần lớn các quốc gia tạm dung miễn sao đẩy thuyền nhân sớm rời khỏi các trại tạm dung để giải toả trại là được, còn thuyền nhân đi đâu, định cư hay hồi hương, họ chẳng cần biết. Sự thực là BNG sợ bê mặt. Nếu tái xét toàn bộ 40 ngàn thuyền nhân tại chỗ thì rõ ràng là tự thú nhận là đã cùng với Cao Ủy Tị Nạn tặc trách trong suốt bảy năm qua trong vấn đề thanh lọc. BNG đòi hỏi thuyền nhân phải hồi hương để có thể tuyên bố rằng chương trình tị nạn (Chương Trình Hành Động Toàn Diện) đã kết thúc tốt đẹp theo đúng kế hoạch ban đầu. Còn tái xét ở Việt Nam chỉ là thiện ý đặc biệt của BNG chứ không phải là để sửa sai.

Đòi hỏi nghịch lý của BNG đã dẫn đến bế tắc. Đầu tháng 11 vừa qua, Hà Nội cho BNG biết là họ không chấp nhận một trại chuyển tiếp do quốc tế giám sát, viện lý do chủ quyền quốc gia. Mới đây tại một hội nghị ở Bangkok, phía Hà Nội lần nữa cự tuyệt đề nghị của BNG. Trong thâm tâm, có lẽ Hà Nội ngại vấn

đề an ninh nhiều hơn là chủ quyền. Họ không muốn nhận về, nhất là trong thời gian căng thẳng từ giờ đến Đại Hội Đảng Lần 8 vào tháng 6 tới đây, 40 ngàn thuyền nhân trong đó gồm nhiều thành phần phản động được quốc tế che chở. [Đấy cũng là lý do Hà Nội đã rút lại lời cam kết với Đức về việc hồi hương 40 ngàn lao công từ Đông Đức trước kia, mặc dù Đức đã đồng ý viện trợ 140 triệu Mỹ Kim để đổi lấy sự hợp tác của Hà Nội.]

Để so sánh, nếu xem giải pháp của Quốc Hội là 100% điều mà chúng ta mong muốn, thì Lộ Trình 2 của BNG nằm ở mức 80%. Khoản 20% còn lại là phần đòi hỏi nghịch lý đã trình bày.

Nếu ngay lúc này chúng ta vận động đủ mạnh thì có thể kỳ vọng rằng giải pháp chung cuộc mà Hoa Kỳ, kể cả Hành Pháp và Lập Pháp, sẽ đồng ý đưa ra sẽ nằm ở đây đó giữa hai giải pháp kể trên, giữa 80 và 100%. Nó có thể là 85, 90, hay 95%, tùy vào khả năng vận động của cộng đồng người Việt trong thời gian tới đây.

Giải Pháp Dung Hoà

Trước tình trạng bế tắc của Lộ Trình 2, Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển và tổ chức LAVAS (Chương Trình Trợ Giúp Pháp Lý Cho Thuyền Nhân Việt Nam) vào tháng 12 năm ngoái đã đề nghị một giải pháp dung hoà.

Theo giải pháp này, quốc tế sẽ lập trại chuyển tiếp ở ngay các quốc gia tạm dung, thay vì ở Việt Nam. Hiện nay tại nhiều quốc gia đã có sẵn các trại chuyển tiếp như vậy dành cho người hồi hương cũng như người đang chờ định cư.

Những ai ghi danh tình nguyện hồi hương sẽ được chuyển ra các trại chuyển tiếp này và được Bộ Di Trú Hoa Kỳ tái xét. Ai hội đủ tiêu chuẩn sẽ lên đường định cư, còn ai không hội đủ tiêu chuẩn thì sẽ tiếp tục tiến trình tự nguyện hồi hương.

Ưu điểm của giải pháp này là không phải chờ đợi và tùy thuộc vào sự chuẩn duyệt của Hà Nội, nên có thể thực hiện ngay lập tức. Thuyền nhân sẽ an tâm với giải pháp này hơn, vì không phải lo sợ những bất trắc có thể xảy ra tại trại chuyển tiếp ở Việt Nam, dù là đặt dưới quyền giám sát của quốc tế. Giải pháp này sẽ ít tốn kém và đỡ mất thì giờ hơn Lộ Trình 2. Đối với các quốc gia tạm dung, họ sẽ thấy rằng giải pháp dung hoà này sẽ giúp sớm giải toả các trại tạm dung. Có lẽ chỉ sau một thời gian thử nghiệm ngắn lúc ban đầu, khi thuyền nhân đã tin vào công tâm của các nhân viên di trú Hoa Kỳ, số người ghi danh sẽ gia tăng. Một số trại có thể sẽ được giải toả nội trong vòng vài tháng.

Giải pháp dung hoà này hoàn toàn phù hợp với giải pháp của Quốc Hội đưa ra. Việc tái xét ở trại chuyển tiếp (tại quốc gia tạm dung) hay ngay trong trại tạm dung hoàn toàn là vấn đề uyển chuyển trong kỹ thuật thực hiện.

Những Việc Cần Làm

Trước tình hình như kể trên, nỗ lực tranh đấu cho thuyền nhân trong năm nay có ba trọng điểm.

Thứ nhất là vận động cho giải pháp, vừa hợp tình vừa hợp lý, mà Quốc Hội đưa ra trong Điều 2104 của Dự Luật H.R. 1561. Một khi điều luật này được thông qua thì

BNG bắt buộc phải thực hiện, không thể thoái thác.

Một mặt, cộng đồng Việt ở Hoa Kỳ cần thúc đẩy để điều luật được chấp thuận bởi Hội Đồng Lương Viện. Mặt khác, các cộng đồng Việt ở Úc, Gia Nã Đại và Âu Châu cần vận động chính quyền của mình ủng hộ cho giải pháp của Hoa Kỳ.

Việc quốc tế hoá giải pháp của Hoa Kỳ rất cần thiết. Thứ nhất, Chương Trình Hành Động Toàn Diện vốn là một thoả thuận giữa nhiều quốc gia từ năm 1989. Nay đóng lại bằng cách này hay cách khác thì cũng cần có sự đồng ý của nhiều quốc gia. Thứ hai, việc giải quyết số đông thuyền nhân sẽ đòi hỏi các quốc gia khác chia sẻ gánh nặng định cư với Hoa Kỳ. Chẳng hạn, không thể nào đòi hỏi Hoa Kỳ phải nhận một thuyền nhân mà cả gia đình hiện đã định cư ở Gia Nã Đại.

Công tác thứ hai là can thiệp cho các hồ sơ có thể can thiệp được ngay lúc này, bắt chấp giải pháp chung cuộc. Cuối năm 1995, Cao Ủy Tị Nạn đã nhượng bộ phần nào các đòi hỏi của chúng ta khi họ chấp nhận tái xét lại cho ba thành phần hồ sơ: các gia đình bị tách ly (ước lượng khoảng 300-400 hồ sơ), các nạn nhân bạo hành và hải tặc (ước lượng 200-300 hồ sơ), và các trường hợp bị tống tiền tống tình một cách trắng trợn. Tổng cộng có đến cả ngàn hồ sơ. Ngay để lo cho số hồ sơ này cũng đã cần rất nhiều hội đoàn và cá nhân góp công góp của, vì nó vượt quá khả năng hiện có của tất cả các cơ quan chuyên can thiệp hồ sơ cho thuyền nhân.

Công tác thứ ba là cản chặn cưỡng bách hồi hương, để có thì

giờ can thiệp hồ sơ cũng như hình thành giải pháp chung cuộc. Đối với Hồng Kông, nơi mà cưỡng bách hồi hương đã được thực hiện từ năm 1991 đến giờ, chúng ta cần tìm cách để đình hoãn các chuyến bay và can thiệp ngay cho một số thành phần có thể bị nguy hiểm nếu bị cưỡng bách hồi hương. Đối với các quốc gia còn lại, chúng ta cần cản chặn để họ không áp dụng cưỡng bách hồi hương theo gương Hồng Kông.

Trước tình hình và nhu cầu hiện nay, tôi thấy cần lập lại một lời kêu gọi từ suốt bao năm qua. Đó là, những ai có lòng với đồng bào xin nhận thức ra rằng việc cứu trợ, nghĩa là quyên góp tiền bạc và tặng phẩm để gửi vào trại, ở giai đoạn này đã trở thành thất sách. Nếu không có được một giải pháp công bằng và nhân đạo, thì không thể chấm dứt được cho đồng bào cảnh sống giam cầm lây lất trong các trại cấm và cũng không thể tránh được hiểm hoạ cưỡng bách hồi hương.

Trong thời điểm quyết liệt hiện nay, chúng ta cần phải chuyển toàn bộ nỗ lực, nhân sự và tài nguyên vào ba công tác vừa kể trên. Chỉ khi nào tranh đấu thành công cho một giải pháp công bằng thì mới giải oan được cho biết bao trường hợp bị bất công, mới chấm dứt được cho họ những tháng ngày bị đọa đày trong trại cấm, và xoá đi nỗi lo sợ cưỡng bách hồi hương.

Ngoại trừ thân nhân gửi quà cáp và tiền bạc cho nhau, tôi khẩn thiết kêu gọi các hội đoàn hoạt động cho thuyền nhân, và mọi người có lòng hãy chuyển công tác, nhân lực, và tài nguyên từ việc cứu trợ sang công cuộc vận động

chính sách đang diễn ra và sẽ trở thành quyết liệt trong vài tháng tới đây, cũng như công việc can thiệp hồ sơ để giải thoát ngay cho một số đồng bào.

Kết Luận

Năm 1996 là năm đóng trang sử 20 năm tị nạn Việt Nam. Chúng ta muốn rằng việc đóng lại ấy phải công bằng, nhân đạo, và trong danh dự, mà nôm na gọi là có hậu.

Tôi tin là nếu làm đúng và làm đủ thì chúng ta sẽ đạt được điều ấy. Trước đây một số người yếm thế cho rằng, thôi tuyệt vọng rồi, khi mà quốc tế đã mệt mỏi lòng thương. Nhưng cộng đồng chúng ta đã chứng tỏ ngược lại. Tháng 5 vừa qua chúng ta đã lay chuyển cả Quốc Hội Hoa Kỳ, làm rung rinh cả cơ cấu Cao Ủy Tị Nạn Liên Hiệp Quốc, và âm hưởng đã dội về khắp các quốc gia tạm dung. Vấn đề thuyền nhân Việt Nam bỗng dưng được hâm nóng trở lại trên các mặt báo lớn nhỏ trên thế giới. BNG đã phải nhượng bộ. CUTN đã phải nhượng bộ. Cưỡng bách hồi hương không còn là con đường độc nhất. Quốc tế đã phải bàn đến việc tái xét lại hồ sơ cho toàn bộ 40 ngàn thuyền nhân.

Tuy giải pháp chung cuộc chưa ngã ngũ, song BNG đã chấp nhận đến 80% mục tiêu của chúng ta; Trong thời gian tới đây, chúng ta cần tranh đấu cho phần 20% còn lại nhằm đem đến một giải pháp có hậu cho 40 ngàn đồng bào thuyền nhân.

Tôi thiết tha kêu gọi mọi người đừng ai bỏ cuộc.

Nguyễn Đình Thắng
Giám Đốc Điều hành
Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển
Ngày 21 tháng Giêng, 1996

Lavas ở Hongkong

tiếp tục nỗ lực tranh đấu cho quyền lợi của thuyền nhân

Trong năm qua, hoạt động của LAVAS ở Hongkong đã có những thay đổi rất đáng kể. Về phương diện nhân sự, LAVAS đã phải buồn lòng chào tạm biệt các luật sư Kerry Doyle và Suzanne Seltzer, điều hợp viên địa phương David Ireland, và phụ tá hành chánh kiêm pháp lý Jaclyn Phuong Fabre. Vào tháng 12, 1994 LAVAS mượn luật sư Kathleen Fitzgerald, tốt nghiệp đại học luật ở Stanford. Tháng 6 vừa qua, Mark Zuckerman nguyên là luật sư của LAVAS từ tháng 9, 1994 đã thay thế David trong chức vụ điều hợp viên toàn vùng. Sau chót là vào tháng 8, Vương Vũ đã từ văn phòng LAVAS ở Nam Cali sang thay thế Phượng trong chức vụ quản lý hành chánh và thông dịch viên. Mọi sự thay đổi nhân sự diễn ra tốt đẹp trong khi LAVAS tiếp tục làm việc hăng say tranh đấu cho quyền lợi của thuyền nhân ở Hongkong cũng như trong toàn vùng.

Trong năm qua, văn phòng LAVAS ở Hongkong đã chú trọng đến 4 hoạt động chính: trực tiếp trợ giúp pháp lý cho thuyền nhân; công tác địa phương; giúp xin cấp chiếu khán đi dân; và những vụ kiện tụng tại tòa án Mỹ và Hongkong.

1. Trực tiếp trợ giúp pháp lý

Việc trực tiếp trợ giúp pháp lý cho thuyền nhân đã được thực hiện dưới nhiều hình thức trong năm qua. Văn phòng ở Hongkong tiếp tục nộp kháng cáo xin hưởng tiêu chuẩn tị

nạn cho thuyền nhân lên Cao ủy Tị nạn (CUTN). Kết quả là một số thuyền nhân đã được CUTN dùng quyền quyết định tối hậu công nhận quyền tị nạn.

Mới đây, hai thuyền nhân nhờ sự giúp đỡ pháp lý của LAVAS đã được định cư ở Mỹ. Ông Banh Khai Khe nguyên là thiếu úy của QLVNCH và đã trải qua nhiều gian lao sau 1975. Mặc dù lý do xin kháng cáo để được công nhận quyền tị nạn rất vững, ông đã vẫn bị cả Cục di trú Hongkong lẫn Ủy ban Tái cứu xét tư cách tị nạn từ chối. Văn phòng LAVAS đã nộp đơn kháng cáo dài 12 trang lên CUTN vào ngày 18 tháng 1, 1994. Trong đơn, LAVAS đã dẫn ra 5 năm bị đi cải tạo của ông Banh, thời gian dài lao động khổ sai và 7 năm sống vất vưởng bất hợp pháp. CUTN chấp nhận đơn kháng cáo của ông, sau đó ông được di chuyển ra khỏi trại giam Hongkong. Gần đây, ông đã được định cư ở Mỹ.

Một thân chủ lâu năm khác của LAVAS là ông Sy Dao Moc cũng vừa được định cư ở Mỹ. Ông Sy là một người Việt gốc Nùng đã bị tiến trình thanh lọc của Hongkong từ chối quyền tị nạn. Nguyên phục vụ trong quân đội miền Nam cũ, ông bị đi cải tạo 3 năm, gia đình mất hết hộ khẩu và không được hưởng những dịch vụ chăm sóc y tế, con trai ông đã chết vì thiếu ăn khi gia đình bị đẩy đi vùng kinh tế mới, và bản thân

ông Sy phải chịu 18 tháng lao động cưỡng bách. Nhờ LAVAS nộp đơn kháng cáo cho Bộ nội vụ và CUTN, ông Sy đã được chấp nhận là người tị nạn vào đầu năm nay và đã đến định cư ở Mỹ.

Bên cạnh việc giúp làm đơn kháng cáo, nhân viên của LAVAS còn thường xuyên được yêu cầu trợ giúp trong những vấn đề khác. Chẳng hạn như mới đây, LAVAS đã giúp ông Hoang van Bang, vốn là một thân chủ và hiện đang sống ở Silver Spring, Maryland, được đoàn tụ với vợ và con gái. Năm ngoái, LAVAS đã thành công khi đại diện ông Hoang trong tiến trình thanh lọc của Hongkong. Ông Hoang được nhận là người tị nạn và định cư ở Mỹ. Vợ và con ông ở VN trước đây đã bị từ chối khi nộp đơn xin đi đoàn tụ gia đình qua chương trình ODP. Các luật sư LAVAS đã làm việc với gia đình ông, tiếp xúc với nhân viên trách nhiệm về ODP ở Bangkok. Đơn xin đoàn tụ của gia đình ông được chấp thuận sau khi bổ túc thêm tài liệu.

2. Công tác địa phương

Năm 1994, LAVAS đặt ra chức vụ điều hợp viên địa phương. Từ trụ sở chính tại Hongkong, điều hợp viên đi đến những quốc gia khác có thuyền nhân cư ngụ để thẩm định số lượng các thuyền nhân đó cũng như làm việc với CUTN và nhân viên chính phủ. Năm ngoái, điều hợp viên địa phương đã tới Phi luật

Tân, Thái lan và Mã lai để thảo luận với viên chức liên hệ và làm việc trực tiếp với thuyền nhân bất cứ lúc hoàn cảnh cho phép.

Ở Phi, LAVAS đã cố vấn cho một số đồng thuyền nhân về nhiều lãnh vực khác nhau, bao gồm việc đoàn tụ gia đình, việc tái định cư và những vấn đề pháp lý khác. Kết quả của những ngày giờ làm việc cật lực ở Phi là LAVAS sẽ mở một luật sư người Phi làm bán thời gian để tiếp tục công việc của David Ireland, điều hợp viên địa phương đã làm cho đến tháng 5 năm này và rồi sau đó đã được Mark Zuckerman thay thế.

3. Giúp xin cấp chiếu khán di dân

Từ tháng 3, 1994, LAVAS đã giúp làm thỉnh nguyện thư xin đến Mỹ cho hơn 120 người thụ hưởng chiếu khán di dân. Thường thì các luật sư LAVAS đến thăm trại 2, 3 lần một tuần để cố vấn cho những người này. Phần lớn trong số họ là phụ nữ muốn xin đoàn tụ với chồng ở Mỹ. LAVAS cũng giúp cả những trường hợp đoàn tụ anh chị em cha mẹ với con cái.

Một trong những khó khăn của công việc này là phải trình bày rõ cho người bảo lãnh ở Mỹ biết những thủ tục phải làm để việc bảo lãnh được thành công. Có vô số văn kiện phải đệ nạp cho Cơ quan Cấp Chiếu khán Quốc gia trong một những thời hạn ấn định. Thêm vào đó, các luật sư LAVAS còn phải hướng dẫn cận kề cho những thuyền nhân ở Hongkong muốn được di trú về những đòi hỏi của luật pháp Mỹ.

Để đẩy mạnh thêm công tác này, văn phòng LAVAS ở Hongkong đã lập ra một hệ thống lưu trữ dữ kiện về những người xin chiếu khán di dân ở Hongkong. Văn phòng lưu trữ hồ sơ chi tiết của gần 150 người với đơn xin chiếu khán đã đáo hạn cũng

như chưa đáo hạn. Những dữ kiện này sẽ rất cần thiết trong việc giúp đỡ những người xin di trú trong những năm tới.

4. Các vụ kiện

Những tháng gần đây, LAVAS rất bận rộn hỗ trợ cho nhiều vụ kiện khác nhau. Như nhiều người đã biết, LAVAS đã thách thức quyết định của Bộ Ngoại giao trong việc chấm dứt xét cấp chiếu khán di dân tại tòa lãnh sự Mỹ ở Hongkong. Với 2 vụ đang chờ kết quả, các luật sư và nhân viên LAVAS ở Hongkong bận rộn chuẩn bị những bản khai có tuyên thệ (affidavits), cố vấn các nguyên đơn và thu thập tài liệu. Thêm vào đó, các luật sư LAVAS trợ giúp Pam Baker và ALR trong những nỗ lực tại tòa án Hongkong. Hiện tại có 4 vụ liên quan đến nhiều thuyền nhân ở Hongkong đang chờ kết quả.

Văn phòng LAVAS ở Hongkong tin rằng những tháng tới đây sẽ là thời gian quyết liệt cho thuyền nhân ở Đông Nam Á. Với việc CPA sẽ chấm dứt vào cuối năm, thuyền nhân rất cần những sự hướng dẫn và cố vấn liên tục trong giai đoạn bất ổn này. Nhất là với sự ra đời của một chương trình tái phỏng vấn thuyền nhân do Mỹ chủ xướng (Track II), sự hiện diện của LAVAS trong vùng càng có một tầm mức quan trọng hơn bao giờ hết.

(Bản tin LAVAS, Bộ III số III, mùa Thu 1995)

Legal Assistance for Vietnamese Asylum Seekers - Trợ giúp Pháp lý cho thuyền nhân Việt Nam

**P.O. box 2606
Merrifield, VA 22116
Tel & Fax: (703) 573-1109
E-mail: LAVAS@aol.com**

Báo cáo tài chánh 1995

(từ 1/1/95 đến 30/9/95)

THU

Tồn quỹ 1994 cộng qua:	154,459.18
Ứng hộ	1,137.23
Tiền lời	1,135.47
Walk-Houston (+)	35,840.20
Walk-Southern Cali (+)	18,000.00
Walk-San Jose (+)	11,064.60

CỘNG THU 221,636.68

CHI

Lệ phí kế toán (1)	3,240.00
Hành chánh	144.00
Quảng cáo (điều trần Hạ viện)	1,000.00
Đóng góp cho ALR (2)	36,000.00
Đóng góp cho BPSOS (3)	18,000.00
Dịch vụ/Trang bị VNTV	300.00
Bảo hiểm sức khỏe tại HK	1,343.90
Chuyển ngân cho HK (4)	53,500.00
Di chuyển tại HK	3,673.18
Phụ cấp luật sư	1,110.00
Thiết lập hồ sơ (6)	8,500.00
Hợp	211.78
Linh tinh	25.00
Thuê văn phòng	2,638.20
Dụng cụ văn phòng	626.40
Thuế lương bổng	6,335.89
Điện thoại, fax	3,322.17
Bưu phí	167.45
Giao tế	637.22
Lương bổng (5)	18,169.99
Walk Houston (-)	4,009.50
Walk San Jose (-)	1,522.90

CỘNG CHI 164,477.58

Ký thác CD 50,000.00

CÒN LẠI 7,159.10

Giải thích:

(1) Trả lệ phí cho David, Sita & Co., PA để lo audits hàng năm, thuế lương bổng, và Form 990.

(2) Góp từng phần cho ALR, trong tổng số \$48,000.00 LAVAS đã thuận trong tài khóa 1994-95.

(3) Đóng góp cho BPSOS tuyển và duy trì nhân viên thiết lập hồ sơ cho thuyền nhân.

(4) Bồi hoàn chi phí di chuyển, ở cho luật sư và phụ tá trong những chuyến công tác tại Đông Nam Á. Bên cạnh đó, thiện nguyện viên cũng nhận thêm một trợ cấp nhỏ để chi phí cho tiền ăn và cho những nhu cầu cá nhân. Tiền mượn phòng, điện nước, điện thoại, fax, bưu phí v.v... cũng đã được tính trong tổng số này.

(5) Đã gồm cả lương của Giám đốc Điều hành cùng những phụ tá hành chánh ở các văn phòng VA và Nam California.

(6) Giao kèo ngắn hạn để thực hiện những hồ sơ đặc biệt, có thân nhân ở Mỹ. ■

HUYỆN NON SÔNG

☆ Tí Tiêu Tụy

— Hello, khoẻ không? Trời ơi, Khánh bận quá, tính gọi ông mấy lần mà không gọi được. Chết tui rồi ông ơi...

— ...

— Báo chắc cuối tuần này ra đó, nói anh em sorry nhe. Khánh nhiều việc quá chạy không nổi. Tui phải dọt qua nhà in. Bye nhe!

Lần nào cũng như lần nấy, giọng anh Khánh lúc nào cũng hối hả như xe chữa lửa đang... bị cháy. Nhiều lúc Tí tui sùng lăm vì cứ gọi hoài mà không thấy “ông thần” trả lời nên định bụng nếu mà bắt được ảnh thì mình sẽ ca bài ca “Sao anh nở đành quên”, nhưng mà trời ơi... giọng nói ầm cúng, “tội nghiệp” cùng những tràng cười “dracula” của anh làm Tí tui vô cùng “cảm động”, không cầm lòng được... hic... hic... hic. Tính Tí tui hay thương người nhưng những người mình thương toàn là những ông thần “thiên lôi” không hà.

Kể từ ngày anh Khánh về lo tờ báo, ai cũng công nhận cái bì đẹp hơn nhiều. Điều đó không có gì là lạ vì Khánh nhà ta là một

Graphic Designer. Tí tui nghe nói ảnh đang dùng computer để nghiên cứu vẽ một tuyệt thế giai nhân. Và anh Nguyễn Quân sẽ viết 1 cái software đặc biệt có thể khiến người đẹp trong computer bước xuống nấu ăn, dọn nhà cửa cho các đấng nam nhi. Các ảnh sẽ dùng Tí tui làm thí nghiệm đầu tiên để coi người đẹp “ngoan” tới chừng nào. Chỉ biết rằng buổi thí nghiệm đầu tiên ấy Tí tui phải mặc áo... giáp và mua... bảo hiểm nhân thọ.

— Nè, kỳ này bà con nhà ta khắp nơi trên thế giới có thể đọc Non Sông đấy nhé.

— Làm sao đọc được?

— Thì “load” từ Internet xuống.

Ồi chào, anh Quân nhà ta kỹ thuật cao thật, đưa Non Sông “chầu” trời, ý quên... lên trời chứ. Kể từ nay bà con ta, ai mà có bắt Internet, có thể đọc trên monitor hoặc in thẳng ra từ printer của mình từ Non Sông một cách trọn vẹn với đầy đủ hình ảnh. Anh Hồ Phước Hùng (cựu sinh viên USC) là người cũng đã bỏ rất nhiều giờ

để giúp Non Sông phát triển trên Internet. Từ ngày có email, Non Sông coi bộ có sinh khí và bận rộn hơn. Nhiều hôm anh Quân email cho mọi người những thông tin, những mẩu chuyện vui vui, đọc cũng đỡ... chán đời. Rồi những thông báo, nhắn tin, ý kiến, cần nhân ... đều dồn vào cái Internet tội nghiệp. Độc giả nào có hứng cứ gửi thẳng bài cho Non Sông qua email: NonSong@aol.com nếu là m biếng gửi bài bằng bưu điện. Có lẽ rồi đây sinh viên từ các trường đại học sẽ tiếp tay với ban biên tập Non Sông nhiều hơn.

Nhưng có lẽ tin vui nhất có lẽ là sự xuất hiện của các bạn mới về giúp Non Sông. Tí tui muốn nói tới Đan Tâm, Nhã Anh, Mai Ngọc, Phong, Đoàn, Quốc, Kiều Lệ, anh Phước v.v... Non Sông rồi đây sẽ mạnh hơn nhờ có thêm những bàn tay đóng góp. Nói thật chứ lập đàn cầu mưa còn dễ hơn là cầu trời cho người về giúp Non Sông.

Hai người chủ nhiệm mới của Non Sông, Đan Tâm và Nhã Anh, là những bạn trẻ còn đang đi học,

đã đứng ra nhận trách nhiệm gánh vác tờ Non Sông. Dan Tâm đã từng là con chim đầu đàn của đặc san Lửa Hồng tại trường Golden West. Nhã Anh là một tay viết cứng tuy qua đây từ bé, làm việc rất có trách nhiệm. Với sự tiếp sức của các bạn khác thì chắc chắn hai bạn trẻ sẽ nhẹ gánh đi nhiều.

Từ bao lâu nay ban chủ trương Non Sông vẫn mơ ước Non Sông trở thành một tờ báo do sự đóng góp của giới trẻ từ khắp mọi nơi nhưng việc thực hiện mơ ước ấy còn gặp quá nhiều khó khăn. Tuy nhiên Non Sông đã cố gắng hết mình để đem tiếng nói của mình đến tất cả những nơi xa gần. Non Sông đã đến nhiều nơi trên thế giới như các trại tị nạn Đông Nam Á, Úc Châu, Âu Châu. Non Sông cũng đã đến nhiều trường đại học có sinh viên Việt Nam tại Mỹ và Canada, các trung tâm Việt ngữ và các hội đoàn bạn. Kể từ nay, Non Sông đến được nhiều người hơn qua Internet. Các trường có hội sinh viên Việt nam ở bất cứ nơi nào trên toàn thế giới, xin hãy

gởi địa chỉ về cho Non Sông để Non Sông đến tay các bạn.

Nhiều lúc nhìn tờ Non Sông anh chị em cảm thấy buồn. Buồn vì chất lượng tờ báo chưa được đều đặn. Mọi người chỉ biết cố gắng hơn thôi, Non Sông có lên hay xuống nhờ một phần lớn sự đóng góp của quý độc giả.

Kỳ này nhân có nhiều nhân sự mới về giúp, chắc quý độc giả cũng hãy “rộng tình” tiếp tay đều đều bài vở để anh chị em bớt lo và ra báo đúng hạn cho mọi người cùng thưởng thức.

Thời gian vừa qua Non Sông thiếu đi một số tay viết thường xuyên. Ví dụ như Tống Minh Đường, Lê Tạo v.v... Nghe nói đâu nhiều người trong số này bàn tay họ thường cầm bút nhưng bây giờ thì bận cầm tay... con gái. Ôi, thật là lố lã cho Non Sông. Máy ông “thần” ơi, có nắm tay ai thì nắm bằng 1 ngón thôi còn để 4 ngón kia cho Non Sông với chứ.

Một năm nữa lại sắp trôi qua,

nhìn những người đến cũng như những người đi khỏi Non Sông, Tổng hội, nhiều lúc Tí tui cũng thấy buồn. Đêm cuối năm vừa qua, sau khi dự “count down party” với các bạn trẻ khác, anh Quân về nhà Tí tui ngủ. Lật lại những trang báo cũ của những năm nào, Tí tui bật miệng:

— Anh Quân, nhìn những tờ Non Sông về trước thấy vui quá, trẻ quá. Tự nhiên bây giờ thấy mình “già” đi. Hồi đó tại mình làm việc điên cuồng thật.

— Tuổi trẻ mình nằm ở trong đó.

Câu nói của anh làm Tí tui suy nghĩ. Bây giờ mình cũng còn trẻ, nhưng trẻ theo kiểu “già”. Ai cũng có một cái thời làm việc quên ngày đêm, rồi sau đó con người mình đâm lại. Còn nhớ ngày nào “Đệ nhị đệ nhân” Trịnh lão gia cặm cụi đêm ngày với tờ báo, Ngọc Huy luôn miệng “Tại cái máy in nó hư chứ có phải tại tui muốn đâu” mỗi khi báo ra trễ, anh Nam “điên” căn nhắc mỗi lần đi gửi báo, Phan Vũ từ tốn nhẹ nhàng còng lưng đánh máy, Khổng Tước với những nụ cười hiền lành khi lo bài vở, Lê Tạo với những niềm lo chung cho Non Sông, Thế Thủy với những lần thư tín trễ nải và nụ cười “sorry”, Nguyễn Quân với những đêm chấp hai cái bàn lại để ngủ đêm và làm báo v.v...

Bây giờ nhìn những bạn trẻ mới đến, hồn nhiên, vô tư, nhiệt tình, dễ thương, Tí tui bỗng nhớ lại những kỷ niệm ngày xưa. Hôm nay là quá khứ của ngày mai, và ngày mai là tương lai của hôm nay. Người vật theo dòng thời gian mà thay đổi. Rồi nhiều lúc “tôi buồn không hiểu vì sao tôi buồn”. ■

Project Ngọc: Một Năm Nhìn Lại

★ Long Vũ

Như là một thông lệ, hằng năm cứ mỗi độ Tết đến, Project Ngọc tại UCI lại tổng kết những công việc mà hội đã làm trong suốt một năm qua và đề xuất đường hướng cho suốt năm tới.

Khác với các năm trước, tình hình trong các trại ty nạn ở Đông Nam Á trở nên cực kỳ đen tối bắt đầu từ đầu năm 1995. Với tình hình như vậy, Project Ngọc đã phải theo dõi sát nút các diễn tiến trong các trại ty nạn để đề xuất các giải pháp để giúp đỡ các đồng bào kém may mắn trong các trại ty nạn. Từ đầu năm 1995, Project Ngọc đã hoạt động hữu hiệu hơn bao giờ hết. Được như vậy là nhờ sự hoạt động hăng say không mệt mỏi của ban chấp hành cùng các bạn hội viên. Ban chấp hành năm nay gồm Thụy Vĩnh Trần (Thụy đã qua Hongkong làm việc thiện nguyện trong trại ty nạn suốt mùa hè 1994), Vince Nguyễn, Cindy Trần, Sydnie Lê đã làm việc hết sức gấn bó và hiệu quả trong việc đề xuất các đường hướng giúp đỡ đồng bào ty nạn. Nhưng có lẽ các công việc của Project Ngọc khó mà thành công được nếu không có sự hưởng ứng chân tình của các bạn hội viên trong Project Ngọc như Vicky, Transon, Anh, Trâm, Trang, Thành, Bảo, Châu, Vinh, Krystal, Hiền, Thịnh, David, Thúy, Nga... và còn rất nhiều bạn trẻ khác. Nếu đến làm việc với Project Ngọc, người ta sẽ rất ngạc nhiên khi thấy đa số các bạn hội viên là các bạn trẻ trưởng thành trên đất Mỹ, nói tiếng Mỹ hay hơn tiếng Việt, nhưng tấm lòng các bạn ấy vẫn nghĩ về đồng bào ruột thịt kém may mắn. Thật đáng cảm phục!

Năm 1995 đánh dấu năm thứ 9 của Project Ngọc. Trong suốt một năm qua Project Ngọc đã tổ chức nhiều buổi triển lãm tranh ảnh do chính tay các đồng bào ty nạn vẽ và tặng lại cho Project Ngọc khi các bạn trẻ trong Project Ngọc làm việc thiện nguyện tại các trại ty nạn. Buổi triển lãm tranh ảnh của

Project Ngọc tại hội chợ Tết Ất Hợi do THSV tổ chức đã được đồng bào vào xem rất đông. Kế đến, là buổi triển lãm tranh ảnh và thuyết trình về vấn đề thuyền nhân tại University of California, Santa Barbara vào tháng 5/95 cũng được các sinh viên tham dự đông đảo. Để kỷ niệm ngày Quốc Hận 30/4, Project Ngọc đã cùng với VAC and VSA tại UCI tổ chức một buổi hội thảo cho các bạn trẻ sinh viên. Trong buổi hội thảo này, Project Ngọc đã trình bày lại các tài liệu về thảm cảnh thuyền nhân cho các bạn sinh viên học hỏi.

Năm 1995 cũng đánh dấu sự chuyển hướng trong những công tác mà Project Ngọc đã làm để giúp đồng bào ty nạn. Khác với mọi năm, năm 1995 Project Ngọc chú trọng đến việc giúp đỡ đồng bào bằng việc gửi tiền, quà cho các em nhỏ mồ côi trong các trại ty nạn. Như là một truyền thống, vào các dịp Tết Trung Thu, lễ Giáng Sinh, Tết Nguyên Đán, Project Ngọc gửi tiền cho các Cha, các Thầy để các ngài mua quà phân phát cho các em nhỏ, đặc biệt là các em nhỏ mồ côi Số tiền tuy không quá lớn, nhưng Project Ngọc hy vọng rằng nó sẽ giúp một phần xoa dịu nỗi đau của các em, đem lại cho các em niềm tin, niềm vui là vẫn còn có người nhớ, thương các em.

Năm 1995 cũng đánh dấu sự vô nhân đạo của Cao Ủy Ty Nạn (UNHCR) khi họ ngoảnh mặt làm ngơ trước các lời kháng cáo của đồng bào ty nạn về các việc thanh lọc bất công tại các trại ty nạn. Cao Ủy cũng đã làm ngơ trước các vụ làm tiền, tống tình của các nhân viên thanh lọc với đồng bào ty nạn. Nhưng có lẽ việc làm vô nhân đạo nhất của Cao Ủy là họ đã cắt bỏ hầu hết các chương trình huấn nghệ, dạy học cho các em. Nếu Cao Ủy ủng hộ việc hồi hương thuyền nhân thì ít nhất họ cũng phải chuẩn bị cho các em một ít kiến thức, để nếu

các em có bị cưỡng bách về Việt Nam, thì các em còn có thể thích nghi phần nào với cuộc sống. Theo tin từ các trại tỵ nạn ở Hongkong, Cao Ủy đã cắt bỏ hầu hết các chương trình dạy học cho tiểu học và trung học từ hơn một năm nay. Tuy nhiên, đồng bào tỵ nạn đã không chịu bó tay, các lớp học vẫn được dựng lên và thầy, cô dạy vẫn miệt mài dạy cho các em dù không được trả lương. Đồng bào tỵ nạn đã kêu gọi sự giúp đỡ của đồng bào hải ngoại. Trước tình hình này, Project Ngọc đã gửi một số tiền sang trại tỵ nạn bên Hongkong hòng giúp đồng bào tỵ nạn duy trì các lớp học cho các em nhỏ. Bên cạnh đó, Project Ngọc đã gửi các tờ donation forms đến các vị mạnh thường quân trong cộng đồng để họ có cơ hội giúp đỡ trực tiếp đồng bào tỵ nạn tiếp tục duy trì các chương trình giáo dục.

Năm 1995 có lẽ là một năm học bận rộn nhất cho các bạn trẻ trong Project Ngọc. Bên cạnh việc đèn sách, để gây quỹ giúp đỡ đồng bào, Project Ngọc đã liên tục tổ chức các buổi rửa xe trong khu vực Little Saigon. Các buổi rửa xe của Project Ngọc đã được đồng bào trong vùng ủng hộ hết sức chân tình. Thật là sung sướng và cảm động, khi thấy từng hàng xe đứng chờ rửa xe của Project Ngọc. Có lẽ các buổi rửa xe của Project Ngọc đã không thể thành công nếu không có ủng hộ chân thành của đồng bào trong vùng. Bên cạnh đó, các bạn trẻ cũng đã viết thư, fax thư, email tới các thượng nghị sĩ và dân biểu trong vùng nhằm yêu cầu họ ủng hộ dự luật HR1561, một dự luật cấm dùng tiền của chính phủ Hoa Kỳ để cưỡng bách hồi hương. Project Ngọc đã cùng vai, sát cánh với đồng bào trong công việc trên, kết quả là dự luật HR1561 đã được thông qua.

Nhằm khơi lại cho các bạn trẻ sinh viên về vấn đề thuyền nhân, Project Ngọc đã tổ chức một đêm Văn Nghệ Thuyền Nhân với chủ đề **“Giọt Nước Mất Cuối Cùng”** vào ngày 19/11/95. Để tổ chức đêm văn nghệ này, ban chấp hành và các bạn hội viên đã phải làm việc cật lực từ hơn 3 tháng trước ngày trình diễn trong các công việc biên soạn, diễn xuất, mượn chỗ, gây quỹ, v.v.... Buổi văn nghệ của Project Ngọc cũng đã được sự bảo trợ của các vị mạnh thường quân trong cộng đồng. Buổi văn nghệ đã thành công mỹ mãn. Được như vậy, là nhờ ủng hộ tích cực của đồng bào, các cơ quan truyền thanh, truyền hình, báo chí, cùng các vị mạnh thường quân đã ủng hộ cho Project Ngọc. Xin nhận nơi đây lời

tri ân. Số tiền thu được trong đêm văn nghệ được gửi qua trại tỵ nạn để mua quà cho các em nhỏ. Hy vọng rằng, Project Ngọc đã đem lại một niềm vui nhỏ cho các em.

Năm 1996 bắt đầu với những tin tức không vui cho đồng bào tỵ nạn. Các trại tỵ nạn ở Đông Nam Á đã dần dần đóng cửa và đồng bào bị cưỡng bách về Việt Nam với những thủ đoạn tinh vi nhất. Trước tình hình đó, Project Ngọc theo dõi các diễn tiến trong trại tỵ nạn để tìm cách giúp đỡ hữu hiệu cho đồng bào tỵ nạn. Project Ngọc tiếp tục gây quỹ để giúp đỡ các em nhỏ trong trại. Hy vọng rằng việc làm của Project Ngọc tiếp tục được khuyến khích và ủng hộ của đồng bào trong vùng.

Khi mà tình thương của các quốc gia đã cạn cho vấn đề thuyền nhân, hơn bao giờ hết, chúng ta cần sát cánh bên nhau để làm một cái gì đó nhằm giúp đỡ cho các đồng bào kém may mắn trong trại tỵ nạn. Project Ngọc thiết tha kêu gọi các bạn trẻ hãy đến với Project Ngọc để cùng làm các công việc giúp đỡ đồng bào tỵ nạn. Ngày nào còn thuyền nhân trong trại tỵ nạn, thì ngày đó Project Ngọc và các bạn trẻ còn có cơ hội giúp đỡ họ. Nếu các bạn muốn biết thêm về Project Ngọc xin gọi Thụy Vĩnh Trần tại (714) 994-0411 hoặc email về longv@ea.oac.uci.edu.

Một năm mới đã đến, Project Ngọc xin kính chúc đồng bào và các bạn một năm mới dồi dào sức khỏe và gặp nhiều may mắn. Tiện đây, Project Ngọc cũng xin kính mời đồng bào và các bạn trẻ ghé thăm phòng triển lãm tranh ảnh của Project Ngọc tại hội chợ Tết do Tổng Hội Sinh Viên tổ chức tại Rancho Santiago College. Đây là những bức tranh do chính tay của đồng bào tỵ nạn vẽ và tặng lại cho Project Ngọc khi các hội viên của Project Ngọc qua các trại làm việc thiện nguyện. Mục đích của cuộc triển lãm tranh là ôn lại quá khứ hải hùng mà ai trong chúng ta cũng có dịp trải qua. Nhân đây, Project Ngọc cũng xin cảm ơn các bạn trong Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Miền Nam California đã tận tình giúp đỡ Project Ngọc trong năm qua. Sau cùng, trong những ngày đầu xuân, xin hãy cùng dâng một lời cầu nguyện cho các đồng bào tỵ nạn của chúng ta.

Project Ngo.c Homepage:
<http://www.ics.uci.edu/~chau>

Hình ảnh hoạt động của các Hội Sinh Viên Việt Nam Nam California trong năm qua

Văn Nghệ Fall '95

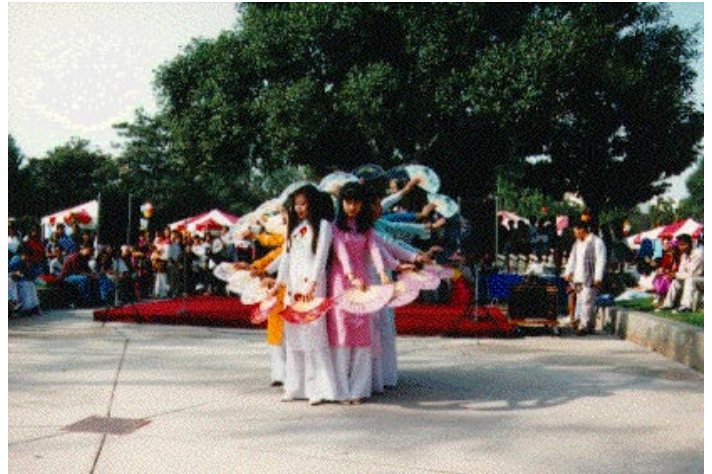
Hội SVVN
tại
Cypress
College

Pinic

Hội SVVN tại

Rancho Santiago College

Cultural Dance

Pinic

Hội SVVN tại Cal State Long Beach

Summer Camp

International Day

Hội SVVN tại Cal State Northridge

Cafe Nite October '95

Camping at
Lake Castaic, April '95

Welcome Back Picnic, September '95

